

Promoting jobs,
protecting people

NORMLEX Tsarin Bayani akan Ka'idodin Kwadago na Kasa da kasa Kamus na neman bayani ga mai amfani dashi

C190 - Yarjejeniyar Tashin Hankali da Tursasawa, 2019 (No. 190)

Nuna a: [Farasanci](#) - [Spanish](#) - [Larabci](#) - [German](#) - [Russian](#) - [Chinese](#)

Je zuwa labari na: [1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#) [8](#) [9](#) [10](#) [11](#) [12](#) [13](#) [14](#) [15](#) [16](#) [17](#) [18](#) [19](#) [20](#)

Wannan wata fassara ce da hukumar bata amince da ita daga asalin na Turancin ba, wadda Kungiyar Kwadago ta Kasa da kasa (ILO) suka wallafa. Wannan fassarar wadannan Kungiyoyin ne suka yi da kansu: Social Development Direct da Translators without Borders. Kungiyar Kwadago ta Duniya (ILO) ba su amince, kuma ba za su dauki nauyin inganta ko daidaituwar wannan fassarar ba.

Gabatarwa

Babban Taron Kungiyar Kwadago ta Kasa da kasa,

Wanda aka yi a Geneva daga Shugabannin Ofishin Kungiyar Kwadago Ta Kasa da kasa, kuma sun yi Taronsu na 108 a ranar 10 ga watan Yuni 2019, da

Fahimtar cewa Shelar Philadelphia ta tabbatar cewa dukkan bil'adama, ba tare da la'akari da kabilia, addini ko jinsi ba, na da hakkin neman ci gabon kansu ko ta samun kayayyaki ko imani a yanayi inda suna da 'yanci da darajar, samun tattalin arziki da daidaituwar dama, da kuma

Karfafa amfanin asalin Yarjejeniya ta Kungiyar Kwadago ta Kasa da kasa, kuma

Tunowa da sauran abubuwan da suka dace na kasa da kasa kamar Bayyanawar Bai Daya ta Duniya game da 'Yancin Dan Adam, Alkawuran Kasa da Kasa kan' Yancin Dan Adam da Siyasa, Alkawuran Kasa da Kasa kan 'Yancin Tattalin Arziki, 'Yancin Zamantakewa da Al'adu, Yarjejeniyar Kasa da Kasa kan Kawar da Duk wani nau'i na nuna wariyar launin fata, Yarjejeniyar kan Kawar da Duk wani nau'i na nuna wariya ga Mata, da Yarjejeniyar Kasa da Kasa kan Kare Hakkokin Dukkan Ma'aikata Masu Hijira da Mambobin Iyalansu, da Yarjejeniya kan Hakkokin Nakasassu, da

Fahimtar hakkin kowa ga aiki a duniya inda babu tashin hankali da barazana, har da cin zarafi don banbancin jinsi da tursasawa, da

Fahimtar cewa tashin hankali da tursasawa a cikin duniyar aiki na iya zama take hakkin dan adam ko cin zarafi, kuma tashin hankali da tursasawa barazana ce ga samun dama iri daya, ba za a karfi shi ba kuma bai dace da aiki mai kyau ba, kuma

Fahimtar mahimmancin al'adun aiki bisa la'akari da daiditon damar mutunta juna da mutuncin dan adam don hana tashin hankali da tursasawa, kuma Yarda da cewa tashin hankali da tursasawa a cikin duniyar aiki suna shafar lafiyar mutum, lafiyar jiki na jima'i, mutunci, da iyali da yanayin zamantakewar sa, da

Fahimtar cewa tashin hankali da tursasawa har ila yau yana shafar ingancin ayyukan gwamnati da masu zaman kansu, kuma na iya hana mutane, musamman mata, samun dama, da ci gaba a cikin kasuwar kwadago da tursasawa, da

Lura da cewa tashin hankali da tursasawa bai dace da habakar kamfanoni masu dorewa ba kuma yana da tasiri mara kyau akan tsara aiki, alafkar aiki, huldar ma'aikata, shaharar ma'aikaci, da yawan aiki, da Amince cewa cin zarafi don banbancin jinsi da tursasawa yafi shafar mata da 'yan mata, da kuma gano cewa hanya mai shigar da kowa, tare da bangarori dabab-daban kuma yana la'akari da jinsi, wanda yake magance asalin abubuwani dake jawo hatsarori, har da yadda ake kallon jinsi,

https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C190_1/6
14/10/2020 Yarjejeniya C190 - Yarjejeniyar Tashin Hankali da Barazana, 2019 (No. 190)

nau'i dabab-daban na nuna banbanci har da wadanda suke goyon bayan junna, da rashin daidaiton iko bisa ga jinsi, na da matukar muhimmanci don kawo karshen tashin hankali da tursasawa a wajen aiki, da

Lura cewa rikici cikin gida na iya shafar samun aiki, himmar aiki da lafiya da tsaro, kuma cewa gwamnatoci, masu daukan aiki da fungiyoyin ma'aikata da cibiyoyin masu neman aiki na iya taimakawa, a matsayin wasu matakai, don gano, tallafawa da magance tasirin rikici cikin gida, da

Bayan yanke shawarar amince da wasu shawarwari game da tashin hankali da tursasawa a wajen aiki, wanda shine abu na biyar akan ajandar taron, da

Bayan tabbatar da cewa wadannan shawarwarin za su zama kamar Yarjejeniya ta kasa da kasa,

da aka amince ranar ashirin da daya ga watan Yuni na shekara dubu biyu da goma sha tara wannan Yarjejeniyar, wanda za'a iya kira Yarjejeniyar Tashin Hankali da tursasawa, 2019:

I. MA'ANONI

Makala 1

1. Don dalilin wannan Yarjejeniyar:

- (a) kalmar "tashin hankali da tursasawa" a wajen aiki yana nufin wasu halaye da dabi'u da ba'a amince da su ba, ko barazana don haka, ko da sau daya ko da yawa, wadanda suke nufin, su jawo, ko akwai yiwuwa za su iya jawo illar zahiri, wadda za ta haifar da lahani na jiki, na tunani, lalata ko tattalin arziki, kuma ya hada da tashin hankali da cin zarafin jinsi da tursasawa;
- (b) kalmar "cin zarafi don banbancin jinsi da tursasawa" yana nufin tashin hankali da tursasawa da ake yiwa mutane saboda nau'in halittar su ko jinsi ko kuma wanda ya fi shafar wani nau'in halitta musamman ko jinsi, kuma ya hada da tursasawa ta fuskar jima'i.

2. Ba tare da nuna bambanci ga sakin layi na (a) da (b) na sakin layi na 1 na wannan Mataki ba, ma'anar a cikin dokoki da ka'idodin kasa na iya samar da ra'ayi daya ko ra'ayoyi dabab-daban.

II. ABUBUWAN DA YA KUNSA

Makala ta 2

1. Wannan Yarjejeniyar na kare ma'aikata da sauran mutane a wajen aiki, har da ma'aikata kamar yadda aka bayyana a dokokin kasa da dabi'u, da kuma mutanen da suke aiki ba tare da la'akari da matsayin kwangilarsu, mutanen da ake musu horo, har da masu koyo, ma'aikatan da aka dakatar da su, masu aikin sa kai, masu neman aiki, da dai-daikun mutanen da suke gudanar da wannan umurnin, ayyuka ko nauyin mai daukan aiki.

2. Wannan Yarjejeniyar ta shafi dukkan fannonin aiki, na jama'a ko masu zaman kansu, duk wanda suke yin ayyukan samun kudi mai tsari ko Mara tsari, da kuma ko a yankunan birni ko kauye.

Makala ta 3

Wannan Yarjejeniyar ta shafi tashin hankali da tursasawa a wajen aiki wanda ke faruwa a lokacin, ko yana da alafka ko ya taso sakamakon aiki:

- (a) a wuraren aiki, gami da sararin jama'a da na masu zaman kansu inda suke wurin aiki;
- (b) a wuraren da anke biyan ma'aikacin, kuma yana d'aukan hutu ko cin abinci, ko amfani da bandaki, da wuraren wanki da canza tufafi; (c) a lokacin yawo na aiki, tafiye-tafiye, horarwa, biki ko ayyukan zamantakewa;
- (d) ta sadarwa da ya shafi aiki, har da wanda ake yi ta na'urori da yanar gizo; (e) a gidajen ma'aikata da ofishin da

suka bayar; da

(f) a lokacin zuwa da dawowa daga aiki.

III. MUHIMMAN KA'IDODI

https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C190_2/6
14/10/2020 Yarjejeniya C190 - Yarjejeniyar Tashin Hankali da Tursasawa, 2019 (No. 190)

Makala ta 4

1. Kowane Mamba da ya sa hannu akan wannan Yarjejeniyar zai girmama, karfafa da gano hakkin kowa don aiki a wajen da babu tashin hankali da tursasawa.
2. Kowane Mamba zai yi amfani da, bisa ga dokoki da yanayin kasar da kuma tattaunawa tare da wakilai masu d'aukan aiki da fungiyoyin ma'aikata, wata hanya mai shigar da kowa, da bangarori dabab-daban kuma mai la'akari da jinsi don hana da shawo kan tashin hankali da barazana a wajen aiki. Irin wannan hanyar ya kamata a yi la'akari da tashin hankali da tursasawa daga abokan aiki, inda ya dace, kuma ya hada da:
 - (a) haramta a cikin doka tashin hankali da tursasawa;
 - (b) tabbatar da cewa akwai ka'idodin da suka dace don magance tashin hankali da tursasawa;
 - (c) amince da wata cikakkiyar dabara don aiwatar da matakai da zai hana da magance tashin hankali da tursasawa; (d) kafa ko karfafa tsarurrukan bin ka'idodin da sa ido;
 - (e) tabbatar da samun damar magancewa da tallafi ga wadanda abin ya shafa;
 - (f) bada hanyoyin hukunci;
 - (g) samar da kayan aiki, jagora, ilimi da horo, da jawo hankali a tsarin da ya dace; da
 - (h) tabbatar da hanyoyi masu inganci na duba da binciken matsalolin tashin hankali da sa ido, har da ta masu dubawa na Kwadago ko wasu cibiyoyin kwararru da ya dace.
3. A yin amfani da aiwatar da hanyar da ake nufi a layi biyu na wannan Makala, kowane Mamba zai gano rawar da gwamnati, da masu d'aukan aiki da ma'aikata da fungiyoyi dabab-daban za su taka tare da ayyukansu masu karfafawa jun, da la'akari da ire-irena da iyakar nauyin kowannen su.

Makala ta 5

Tare da ra'ayin hana da kawar da tashin hankali da tursasawa a wajen aiki, kowane Mamba zai girmama, karfafa da gano asalin ka'idodi da hakkoki a wajen aiki, wato yancin mu'amala da gano musamman hakkin tattaunawa tsakanin mai d'aukan aiki da ma'aikata akan yanayin aiki, kawar da dukkan nau'in tilastawa aiki, kawo karshen bautar yara da kawar da nuna banbanci a d'aukan aiki da wajen aiki, har da karfafa aikin da ya kamata.

Makala ta 6

Kowane Mamba zai yi amfani da dokoki, sharudda da ka'idodin tabbatar da hakkin daidaituwa da rashin nuna bambanci a d'aukan aiki da wajen aiki, har ga ma'aikata mata, ma'aikata da sauran mutane daga daya ko fiye na gungun mutane da suke cikin hatsari ko wadanda suke cikin yanayi mai hatsari kuma sun fi fuskantar tashin hankali da tursasawa a wajen aiki.

IV. KARIYA DA HANAWA

Makala ta 7

Ba tare da son kai ga da kuma daidaita da Makala ta 1, kowane Mamba zai yi amfani da dokoki da sharudda don ba da ma'ana da haramta tashin hankali da tursasawa a wajen aiki, har da cin zarafi don banbancin jinsi da tursasawa.

Makala ta 8

Kowane Mamba zai d'auki matakai da ya dace don hana tashin hankali da tursasawa a wajen aiki, har da:

- (a) gano muhimmancin rawar da hukumomin jama'a za su taka a wajen ma'aikatan da suke aiki mara tsari;
- (b) gano, ta tattaunawa tare da masu d'aukan aiki da fungiyoyin ma'aikata da abin ya shafa da ta wasu hanyoyi dabab, fannoni ko ayyuka da yanayin aiki inda ma'aikata da sauran mutane da abin ya shafa suka fi fuskantar tashin hankali da barazana; da
- (c) d'aukan matakai don samun nasara wajen kare wadancan mutane.

Makala ta 9

Kowane Mamba zai yi amfani da dokokin da sharuddan wanda suke bukatar masu daukan aiki su dauki matakai da ya dace da matakai ikon su don hana tashin hankali da tursasawa a wajen aiki, hadda cin zarafi don banbancin jinsi da tursasawa, kuma

https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C190_3/6
14/10/2020 Yarjejeniya C190 - Yarjejeniyar Tashin Hankali da tursasawa, 2019 (No. 190)

musamman, har yadda zai yiwu, don:

- (a) yin amfani da aiwatar da, ta tattauna tare da shawarar ma'aikata da wakilai su, ka'idar aiki akan tashin hankali da tursasawa;
- (b) yi la'akari da tashin hankali da tursasawa da hatsarori masu alaka da suka shafi tunani a lokacin gudanar da tsaro da kiwon lafiya a wajen aiki;
- (c) gano hatsarori da yin nazari akan hatsarorin tashin hankali da tursasawa, tare da shigar da ma'aikata da wakilansu, da daukan matakai don hana da lura da su; da
- (d) samarwa ma'aikata da sauran mutane da abin ya shafa bayani da horo, a tsarin da za su samu yadda ya dace, akan hatsarorin da aka gano na tashin hankali da tursasawa da kuma matakai da ya dace da su don hanawa da bada kariya, har da akan hakkoki da nauyin ma'aikata da sauran mutane da abin ya shafa game da ka'idar da ake nufi a karamin layi (a) na wannan Makala.

V. TILASTAWA DA MAGANCEWA

Makala ta 10

Kowane Mamba zai dauki matakai da ya dace don:

- (a) sa ido da tilasta bin dokokin da sharuddan kasa game da tashin hankali da tursasawa a wajen aiki;
- (b) tabbatar akwai sauvi wajen samun damar magancewa da ta dace kuma mai tasiri kuma akwai ingantattun tsarurruka da hanyoyin ba da rahoto da magance jayayya da adalci idan an samu matsalolin tashin hankali da tursasawa a wajen aiki, kamar:
 - (i) hanyoyin karbar korafi da bincike, har da, inda ya dace, tsarurrukan magance jayayya a matakai wajen aiki;
 - (ii) hanyoyin warware jayayya wanda ba na wajen aiki ba;
 - (iii) kotuna;
- (iv) kariya daga wulakanci ko fansa akan wadanda suka kai kara, wadanda abun ya shafa, masu shaida da masu fallasa; da
- (v) matakai shari'ah, zamantakewa, magani da hukuma don tallafawa wadanda suka kai korafi da wadanda abin ya shafa;
- (c) kare sirrin mutanen da abin ya shafa da boye bayanai , har yadda zai yiwu kuma yadda ya dace, da tabbatar da cewa ba za'a yi amfani da bukatar sirri ta yadda bai dace ba;
- (d) ba da hukunci, yadda ya dace, a matsalolin tashin hankali da tursasawa a wajen aiki;
- (e) samar da cewa wadanda suka fuskanci cin zarafi don banbancin jinsi da tursasawa a wajen aiki na samun damar tsarurrukan magance korafi da jayayya masu tsaro da tasiri, tallafi, hidimomi da hanyoyin magancewa;
- (f) gano tasirin rikici a cikin gida kuma, har yadda zai yiwu, rage tasirinsa a wajen aiki;
- (g) tabbatar da cewa ma'aikata na da hakkin cire kansu daga yanayin aiki inda suke da hujja mai karfi na ganin akwai mumunan hatsari ga rayuwarsu, lafiya ko tsaro saboda tashin hankali da tursasawa, ba tare da fuskantar fansa ko wasu sakamako dabban da bai kamata ba, da kuma alhakin sanar da manyan ma'aikata; da
- (h) tabbatar da cewa masu dubawa na Kwadago da sauran hukumomin da suka dace, yadda ya dace, an karfafa musu don magance tashin hankali da tursasawa a wajen aiki, har da ta bida umurnin dake bukatar daukan matakai nan take, kuma umurnin dakatar da aiki idan akwai yanayi mai hatsari ga rayuwa, lafiya ko tsaro, kuma za'a iya daukaka kara a gabon shari'ah ko hukuma wanda doka ta ba da.

VI. JAGORA, HORARWA DA JAWO HANKALI

Makala ta 11

Kowane Mamba, ta tattaunawa tare da wakilai masu daukan aiki da fungiyoyin ma'aikata, z asu yi kokarin tabbatar da cewa:

- (a) tashin hankali da tursasawa a wajen aiki ana magance shi cikin manufotin kasa masu dacewa, kamar wadanda suka shafi

https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C190 4/6
14/10/2020 Yarjejeniya C190 - Yarjejeniyar Tashin Hankali da Barazana, 2019 (No. 190)

- (b) masu ba da aiki da ma'aikata da fungiyoyinsu, da hukumomin da suka dace, ana ba su jagoranci, albarkatu, horo ko wasu kayan aiki, a cikin samfurun da za a iya samunsu kamar yadda ya dace, kan tashe-tashen hankula da tursasawa a cikin dunivar aiki, gami da tashin hankali da cin zarafin jinsi; da

- (c) aiwatarwa, gami da wayar da kan jama'a, ana yin su.

VII. HANYOYIN AIWATARWA

Makala ta 12

Abubuwan da ke cikin wannan Yarjejeniyar za a yi amfani da su ta hanyar dokoki da ka'idodin kasa, kazalika ta hanyar yarjejeniyoyin gama gari ko wasu matakana da suka dace da aikin kasa, gami da fasada ko daidaita matakana tsaro na aiki da matakana kiwon lafiya don rufe tashin hankali da tursasawa da habaka takamaiman matakana inda ya zama dole

VIII. DOKOKI NA KARSHE

Makala ta 13

Sanya hannu da aka yi akan wannan Yarjejeniyar za'a sanar da ita ga Babban Direkta na Kungiyar Kwadago na Kasa da kasa don rajista.

Makala ta 14

1. Wannan Yarjejeniyar zai zama wajibi akan Mambobin Kungiyar Kwadago na Kasa da kasa da aka karbi sa hannun su a wajen Ofishin Babban Direkta na Kungiyar Kwadago na Kasa da kasa.
2. Zai fara aiki bayan watanni goma sha biyu daga kwanan watan da aka karbi sa hannun Mambobi biyu a Ofishin Babban Direkta.
3. Daga nan, wannan Yarjejeniyar za ta fara aiki ga kowane Mamba watanni goma sha biyu daga kwanan watan bayan rajistar sa hannunsu.

Makala ta 15

1 Mamba wanda ya sa hannu ga wannan Yarjejeniyar na iya yin tir da ita bayan karewar shekaru goma daga ranar da Yarjejeniyar ta fara aiki, ta hanyar sanar da Darakta-Janar na Ofishin aikin kwadago na kasa da kasa don rajista. Yin tir din ba zai fara aiki ba har sai shekara guda bayan ranar da aka yi rajista da shi.

2. Kowane Mamban da ya sa hannu akan wannan Yarjejeniyar, kuma wanda bai, a cikin shekarar da ta biyo karewar shekaru goma da aka ambata a layin sama, amfani da yancin yin tir da aka ba da ga wannan Makala, dole alkawarin na kansa har wasu shekaru goma sannan daga nan, ya iya yin tir da wannan Yarjejeniyar a cikin farkon shekarar na sabon lokacin shekaru goma bisa ga dokokin da aka ba da a wannan Makala.

Makala ta 16

1. Darakta-Janar na Ofishin kwadago na kasa da kasa zai sanar da dukkan Mambobin Kungiyar Kwadago na kasa da kasa game da rajistar dukkan sanya hannu da yin tir wadanda aka sanar da su ta Mambobin Kungiyar ..
2. Lokacin da yake sanar da Mambobin kungiyar rajistar sanya hannu ta biyu da aka sanar, Babban Daraktan zai ja hankalin mambobin kungiyar zuwa ranar da za a fara aiwatar da Yarjejeniyar..

Makala ta 17

Darakta-Janar na Ofishin Kwadasgo na kasa da kasa zai yi magana da Sakatare-janar na Majalisar Dinkin Duniya don yin rajista daidai da Mataki na 102 na Yarjejeniyar Majalisar Dinkin Duniya cikakkun bayanai game da duk amincewa da yanke hukuncin da aka yi rajista daidai da tanadin na Makalun da suka gabata..

Makala ta 18

A duk lokacin da ta ga dama, sai Hukumar da ke Kula da Ofishin aikin kwadago na kasa da kasa za ta gabatar wa Babban Taron rahoto kan yadda wannan Yarjejeniyar ta kasance kuma za ta binciki abin da ake so a sanya a cikin ajandar taron batun sake duba shi duka ko a sassa-sassa.

https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C190 5/6
14/10/2020 Yarjejeniya C190 - Yarjejeniyar Tashin Hankali da Barazana, 2019 (No. 190)

Makala ta 19

1. Da taron zai dauki sabuwar Yarjejeniyar don sake nazarin wannan Yarjejeniyar, to, sai dai idan sabuwar Yarjejeniyar ta samar da hakan: (a) amincewar da wani mamba na sabuwar yarjejeniyar zai yiwa ipso jure ya kunshi yin Allah wadai da wannan Yarjejeniyar ba tare da bata lokaci ba, duk da tanadin Mataki na 15 da ke sama, kuma yaushe ne sabon Ka'idar ta sake yin aiki;
(b) daga ranar da sabon sauvin Yarjejeniyar ya fara aiki, wannan Yarjejeniyar za ta rufe sa hannu na Mambobi.
2. Wannan Yarjejeniyar za ta ko ta yaya ci gaba da aiki a asalinsa har da abubuwan da ke ciki ga wadancan Mambobin da suka sa hannu amma ba su da hannu wajen sauvin Yarjejeniyar .

Makala ta 20

Samfurin Ingilishi da Faransanci na rubutun wannan Yarjejeniyar daidai suke..

Muhimman Bayanai

Yarjejeniya game da kawar da tashin hankali da barazana a wajen aiki (Ta fara aiki: 25 Yuni 2021)

Amincewa: Geneva, Taron 108th ILC (21 Yuni 2019)

Matsayi: An sabunta kayan aiki (Yarjejeniyar Fasaha).

Za'a iya la'antar Yarjejeniyar daga: 25 Yuni 2031 zuwa 25 Yuni 2032

Duba kuma

Kasashen da suka sa hannu

Takardun da aka kaiwa hukumomin da suka dace bisa ga kasa

